

מסורת הש"ס

ב"ר אבא בר כהנא (ס' נ) וממנו
ר' עקיבא

תורה אור השלם

1. כי יבער איש שדה או
קרם ושלה את בעירו
וכער בשדה אחר מיטב
שדה ומיטב קרמו
ישלם: שמות כ"ד
2. ויבן גזק שור איש את
שור רעהו ונתן וקברו
את השור הדי וחזו את
כספו וגם את המת
חצו: שמות כ"א לה

גליון הש"ס

גמ' שור רעהו אבר
המטא. י"ד משנת רש"י
מלך י"ד סמן רמט:

מוסף רש"י

ר' ישמעאל סבר
בדניוק שיימינן. דהא
דמניוק קתלא שפלט לו
דמי טוקי מרקק מיטב.
אזדתי דניוק קלי משלם
ליה טוקי דמי טוקי קרקע
מיעירית שלו בשוה טוקי.
שחרי הוא מיטבט שחרי
של נוק (ר"ב ו' 1). ור"ע
סבר בדניוק שיימינן.
למיטב קרקע. דייכי ליה
מעירית דדייה (סו' 100).
שדה האמורה למטה
של נוק. וסבי קאמר
קרא שלם ית למזיק
קרקע הדומה לעירית
דניוק ישלם לו השתה
שדהו דמי טוקי (סו' 100).
מיטב שדהו ישלם
דהאך דקא משלם.
דדייק שיה של מוקי ולא
אחי גוריה שיה ויעקר ליה
לקלא (סו' 100). ואחרי קרא.
משלם מיטב דהאיך קרא
משלם (סו' 100). דמשלם ליה
מיעירית. דדייה. הויאל
חזרית שלם לא היא
עירית דניוק (סו' 100). ולא
שור של הקדש. דלש
גמ' שור של קדש פטור.
והוא היין לכל אהר טוקי
שלם מיטב טוקי את ההקדש
פטור. דהא אחריתא לבי
נקט שור הקדש ולא טוקי
לה גאלמיה נהמנו שדה
הקדש. משום דלא משמח
לה. דלי שיה מוס להכניס
הו ובעדה הידיו דמי.
ולכא למימר ק"ו להקדש.
ושדה הקדש נמי דהו
לנזק בק הית. או
המתקדש פדיוהו ללמחר או

הניזקין פרק חמישי גיטין

מ"ט.

עין משפט
גר מצוה

כ"א ב' טושי"ע ח"מ ס' מ'
מ"ט פ"ח א'
ג' מ"י פ"ח מה' מ"ק
מתוך הלכה א' סמך שפן
טו:

בגון שחיתה עירית דניוק כזיבורית דמייק. ואלפכא לא מני
למימר דר"ע מודו דלינו נתן אלא מעירית שיש לו וזינו חייב
לקנות דלמחרנין כפ"ק דבבא קמא (דף ט' א') אין לו אלא זיבורית כולן
גזינין מן הזיבורית ומיהו אי בשל עולם הן שמין לר"ע הוא מני
למימר בגון דליה ליה למיזיק עירית
זיבורית זיבורית זיבורית דדייה
כעירית דלמחר ועירית דדייה כעירית
דניוק ואפילו למחר דלמחר בשל הן
שמין הוא מני למימר דליכא זיבורית
כגון דעירית דמייק כזיבורית דניוק
דלמ"ד או כסף או מיטב משלם כסף
לר' ישמעאל ולר"ע משלם מיטב שלו:
שוד רעהו אמר רהמנא ויא שור
ש"ה הקדש. תמיה אמאי
לא מוקי לי בשן ורגל שזיק את
ההקדש דהתם לא כתיב רעהו
ומקני ליכא למילף שכן אינה מועדת
מתחילתה וגזירה שיה דתחת תמיה
ישלם כסף לא נתקבלה אלא לענין
מיטב דוקא ולא לענין משלומי דלי
לכל מיילי אי"כ נפטרו כוליה בראש
הרכים וכלים ושור פסולי המוקדשים
וטמון וי"ל כיון דכתיב רעהו תו
ליכא למילף מיטב בשן ורגל שזיק
את ההקדש מק"ו להדיק דליכא
למיספך מה להדיק שכן יפה כמו
לענין קרן וכה"ג פריך כמקון שכן
יפה כמו בניוקין וכי קאמר אלא
כאומר הרי עלי מנה וכו' לא כתי
לאוקמא בשן ורגל משום דמזיקין
אזיקין אסיק אדעתיה שפיר דליכא
למיספך שכן יפה כמו אכל מנוקין
אמיליה לא הוה סלקא דעמיה למיפך
דהא כי מוקי לה כר"ש בן מנסיא לא
פרכינן מה להדיק שכן יפה כמו
לענין רכיבית ואונאה שזיק ועוד
יש לומר דכולהו טוקין פטורין בהקדש
דמכוח גירושלמי כריס פקרא דלמחר
במה אקן קיימין אי בהכשר טוקין הו
תנינא שור רעהו ולא שור של הקדש
ואי בניוק גופו הא מני רבי חייה
טוקין להדיק ואין טוקין לגזוה אלא
באומר הרי עלי מנה כו' משמע דלא משכח טוקין להקדש לא בשן
ורגל ולא באדם המזיק וכפ"ק דבבא קמא (דף ט' א') נמי מן נכסיס שאין
בהן מעילה ואוכלו ד' אבות קאי ואפילו אמזיק אדם למי"מ מנעיה
זה אדם והא דמשמע בפרק השואל (כ"מ דף ט' א') דאדם המזיק את
ההקדש חייב לשלם קרן היינו מדרבנן וא"ת והא הקדש יליף מתרומה את
דכתיב בה (ויקרא כ"ב) כי יאכל פרט למזיק והתם בתרומה חייב לשלם
קרן דמזיק ממון הנה הוא וי"ל דלע"ג דבתרומה חייב לשלם מ"מ
לא מהאי קרא מפיך אלא מקרא אחריתא דהו גבול חבירו ומזיקו
והשתא כוליה טוקין דפטוריין בו בהקדש ילפינן מאדם דיותר ראי
לחייב אדם המזיק גידים ממזיק ע"י כריית צור או שולח בעירו
וא"ת אי"כ רעהו דכמך רחמנא למה לי וי"ל דלי לאו דאשכחן נחד
דוכתא דפטור רחמנא להדיקו בהקדש לגמרי לא הוה דרשינן כי
יאכל פרט למזיק אלא לפטור מחומש לחודיה: ורבי עקיבא סבר ר"ח בר"ש בן מנסיא. ואם תאמר כפ"ק דבבא קמא (דף ט' א').
דפרכינן וליתני תרי גוויי שור ומשני הא תבריה ר"ע לגזייה אכמי חיקאי לו דליתני שור דאזיק הדיקו ושור דאזיק הקדש דדייבייה
חלוקין אליביה וי"ל דבהקדש לא קמיירי ואל"ת אכמי איכא למיפך מה להדיקו שכן יפה כמו בניוקין אדם וצור תאמר בהקדש שחורע
כמו באדם המזיק דכי יאכל פרט למזיק וצור דכתיב (שמות כ"א) והמת יהיה לו שמהת שלו וי"ל דליכא למיעבד ק"ו הכי מה קרן הדיוט
דקיל דמס אינו משלם אלא ח"ג גובה נמועד מן העירית קרן ההקדש דחמיר לא כ"ש: ועוד מ"א ק"ו דהקדש. פי' בקונטרס הויאל ומן
העירית דקאמר ר"ע איחוק קאי ולאקולי אחא דייביה ליה מויק מויבורית אס כן מאי ק"ו להקדש גריעתא הוא וקשה דמ"מ אינטרין ק"ו
דמשלם ממיעבד דניוק ולא מויבורית דניוק וגזרה ד"פ מאי קל וחומר להקדש דלענין לחיובי מויק בהקדש לא קאמר דהא מרעהו נפקא
כדדריש ר"ש בן מנסיא אלא לענין מיטב קאמר ולא הוה ליה לר"ע לזהאדורי לרבי ישמעאל ק"ו כיון שר' ישמעאל עצמו היה מודה בכך אי
לאו משום דפטור ליה לגמרי ור"ע שלמה מרודוס חייך דה"פ מאי ק"ו להקדש דשיימינן בעירית דניוק ולא דמייקין מני דעיני עירית
הקדש שמה יש בהקדש עירית בסוף העולם טובה שה"פ מאי ע"כ כתיב דשיימינן דלא שייך כלל למיסי דניוק:

ורבי